

Sluttrapport

Læreplaner for språklige minoriteter

Selv om flere skoler bruker de nye læreplanene for minoritetsspråklige elever er det store lokale variasjoner i tilbudet til elever med rett til særskilt språkopplæring. Ved mange skoler gis det kun tilbud om særskilt norskopplæring, og vi ser en nedgang i tilbudet om morsmålsopplæring.

RAPPORT | SIST ENDRET: 27.05.2011

Tittel:

Evaluering av implementering av nye læreplaner for språklige minoriteter

Rapporten:

Læreplaner for minoritetsspråklige (pdf)

Utgiver:

Rambøll management

År:

2011

Rapportserie

Dette er tredje og siste rapport i denne serien. Se også:

- [delrapport 1](#)
- [delrapport 2](#)

Dette er konklusjonen fra Rambøll Management, som har evaluert innføringen av de nye læreplanene for språklige minoriteter. Oppdraget har pågått i tre år og viser at endringsarbeid i skolen er krevende prosesser. At læreplanen i grunnleggende norsk er valgfri og at den ikke gir grunnlag for vurdering med karakter er en utfordring for skolene og for skoleeier.

Økt kjennskap til rettigheter og læreplaner

Flere skoleeiere og skoleledere i grunnskole og videregående opplæring kjenner til og bruker læreplanen i grunnleggende norsk. Det gjelder også veilednings- og støttematerialet. Skolene som ikke har tatt i bruk planen har valgt denne bort til fordel for særskilt norskopplæring etter tilpasning i ordinær læreplan i norsk. Dette skjer blant annet i Oslo kommune.

Større kommuner har kommet lengst

Det er først og fremst store og mellomstore kommuner, og i skoler med mer enn 20 minoritetsspråklige elever som har tatt de nye læreplanene i bruk. I disse kommunene finner forskerne økt fokus på kartlegging og oppfølging av elevens språkferdigheter, endringer i innhold, arbeidsmåter og undervisning og endring i organisering av opplæringen.

Økt bruk av enkeltvedtak

Det er en positiv utvikling i kjennskap til og praktisering av krav om enkeltvedtak i forbindelse med rett til særskilt språkopplæring. Skolene bruker enkeltvedtak for å tildele særskilt språkopplæring, men har ofte ikke utviklet rutiner for rapportering av enkeltvedtak til skoleeier. Dette svekker skoleeiers oppfølgingsmuligheter.

Reduksjon i morsmålstilbudet

Morsmålstilbudet reduseres, og dermed også bruken av læreplan i morsmål. Skolene vurderer likevel at læreplanen for morsmål fungerer godt. Et flertall av skoleeiere og skoleledere oppgir at morsmålsopplæringen er nedprioritert som følge av politiske signaler fra både nasjonalt og lokalt hold om at norskopplæringen skal prioriteres.

Innføring av ny læreplan tar tid

Rapporten viser at det ikke er noe galt med selve læreplanen, men at det fortsatt er utfordringer når det gjelder implementeringen av planen. Rambøll kommenterer at den varierende praksisendringen må sees i sammenheng med at læreplanene har virket i kort tid.